WASHINGTON D C

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНО: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 131. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ТРАВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 131. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 22, 1952. VOL. LX.

ПРЕЗИДЕНТ ДОБАЧУЄ ПЕРЕМОГУ ВІЛЬНОГО СВІТУ БЕЗ ВІЙНИ

Вест Пойнт, Н. И. — През. Труман заявив, що вільний світ перемагає боротьбу за мир „без плачення жахливих видатків третьої війни" головно тому, що зайняв рішуче становище проти совєтського імперіялізму в Кореї. Він одначе попередив, що демократії не сміють захитатися в розбудовуванні своєї сили в обличчі незміненої постанови Совєтів запанувати над світом. Вершок президентової остороги до Совєтів міститься в цім уступі промови, де сказано, що вже „винайдено атомову артилерію, з якою треба в майбутності рахуватися". Він теж пригадав, що американська фльота працює над побудовою першого атомового судна.

Оцю осторогу проголосив президент з нагоди святкування 150-річчя Військової Академії Злучених Держав у Вест Пойнт в часі зібрання великого числа провідних американських діячів та урядовців. і чужинних гостей. Він одобрив теж „майстерну працю" Об'єднаних Націй при веденні переговорів у справі перемир'я в Панмунджон і щераз повторив заяву, що ми ніколи не погодимося на повернення противних комунізмові восьмих полонених комуністичним володарям. Наче на потвердження признання для способів ведення цих переговорів і війни в Кореї, президент несподівано під час паради припняв на груди ген. Метю Б. Ріджвея медалю Визначної Служби. Ріджвей, звільнений з команди в Кореї і призначений на верховного командувача в Европі, приїхав саме до ЗДА і був приявний на святі в Академії. Серед зібраних було тринадцять амбасадорів, понад пятдесять чужинних військових і морських атташе і представники 234 американських та закордонних колегій та університетів. Усім їм сказав Труман, що „жертви босвих сил Об'єднаних Націй у Кореї причинилися до великих осягів в напрямі відбудови світу, опертого на правному ладі". Значну частину промови присвятив президент прихильній оцінці програми поновного озброєння Америки. Він не наводив цифр, одначе сказав загально, що військова продукція й постачання зросли втрос за останній рік, виріб літаків зріс учетверо в тому самому часі, а надзвичайна атомова програма находиться в знаменитому стані. Не зважаючи на те все, Труман остеріг перед зменшенням змагань до дальшої оборони, а обкроювання видатків на такі цілі може довести до нещастя.

Президент Труман, під час зливного дощу, проходить перед почесною сторожею кадетів Військової Академії у Вест Пойнт, з нагоди своїх відвідин і виступу там. В товаристві президента полк. Оррін А. Трейсі і за ними комендант Академії, ген. Фредерик Ірвінг.

Новий найсильніший розбивач атомів

Аптон, Л. Айленд. — Космотрон Брукгавенської національної лабораторії отримав найпотужнішу в світі машину для розбивання атомів, що здобувас енергію понад більйон вольтів. Могутні промені густої частотливости зможуть бути використані, як в жадному з дотеперішніх атомових осередків. Збудована коштом чотирьох мільйонів долярів, що їх призначила Комісія атомової енергії, нова машина відкриває необмежені можливості в ділянці дослідів і продукції атомової енергії. Знавці припускають, що нове знаряддя атомового дослідного осередку стас великою полекшою в праці науковців над здобуттям нової енергії для добра людства.

Президент підписав бил про підвишку військової платні

Вашингтон. — Заки през. Труман виїхав на свято 150-річчя Військової Академії у Вест Пойнт, він підписав законопроєкт ухвалений обидвома палатами Конгресу про підвишку військової платні, яка буде обов'язувати вже при виплатах за місяць травень. Основна підвишка виносить 4% теперішньої платні, а до того добавляється 10% на покриття збільшення коштів харчів і мешкань для таких вояків, що живуть з родинами. Річний видаток на підвишку передбачений на $484,000,000. Вона буде стосуватися теж резервових офіцерів, покликаних до активної морської служби, дальше прибережної сторожі, геодетичної служби і служби прилюдного здоров'я. Кадети обидвох академій, дістануть теж таку саму підвишку і мабуть тому проголошення цього закону придумано на час, коли президент був у Вест Пойнт. — При нагоді побуту у Вест Пойнт, президент, як верховний командувач збройних сил, проголосив амнестію для всіх кадетів, які були засуджені за відсутність на вправах. Проголошення викликало гарячі оплески кадетів, що були зібрані на святі у великому Полевому Домі, разом з святочними гостями.

Злучені Держави можуть дістати уран з Австралії

Вашингтон. — Австралійський прем'єр Гордон Мензіс, що перебував тепер у Злучених Державах, переговорював з урядовцями комісії атомової енергії можливість відступлення Австралією припасів урану для вжитку Злучених Держав. Поклади урану відкрито там щойно недавно і їх використується для продукції атомових бомб Великобританією. Прем'єр, як звідомляють, обговорював загально виріб атом. бомби на острові Монте Белло, положеного коло північно-західного побережжа Австралії. Винстон Чорчил, прем'єр Великобританії, проголосив учора в парляменті, що Америку не запрошено до оглядання вибуху першої атомової бомби британського виробу, який плянується на другу половину поточного року. Мензіс обговорив з секретарем стейту Діном Ачесоном різні питання, сполучені з Актом Безпеки Пацифіку й інші питання взаємної оборони.

Комуністи використовують імена „лібералів"

Вашингтон. — Кліфорд Одетс, драматург і сценарист голівудських фільмових підприємств складав свої зізнання на допиті в комісії Палати Репрезентантів. Він, хоч і порвав з Комуністичною партією ще 1935 року, одначе дозволяв використовувати його ім'я різним течіям комуністичного фронту, пояснюючи це своїм ліберальним ставленням до всіх партій. У комуністичних лавах Одетс пробув недовго, бо вступив до партії г 1934 році, у часи, коли його матеріяльне положення було дуже тяжке. Його п'єси, що були ставлені голівудськими вирібнями, мали великий успіх і Одетс став одним з найулюбленіших авторів Голівуду. Розходження з комуністами почалися в нього з того, що він уникав ходити на нудні партійні збори,

Телевізійний виступ ДОБРУС-у в справі Вінниці

Ню Йорк. — В найближчу неділю, 25-го травня, від год. 3:30 до 9-тої ввечорі передаватиметься через телевізійну станцію WPIX каналом ч. 11 окрему програму, зв'язану з большевицьким злочином народовбивства у Вінниці. Програму влаштовує ДОБРУС (Демократичне Об'єднання бувших Репресованих Українців з-під Совєтів) і вона попередить велику маніфестацію в цій справі, влаштовану ДОБРУС-ом в чергову неділю, 1-го червня в залі школи Вашингтона Ірвінга о год. 7-мій ввечорі. На телевізійній програмі виступить група свідків вінницького злочину, з вінницьким і житомирським єпископом Григорієм. В цій телевізійній програмі, крім того, візьмуть участь відомий американський в'язень мадярських большевиків Роберт Вогелер, керівник конгресової комісії досліджувань варварств д-р Дж. Б. Метюз, антикомуністичний телевізійний коментатор Г. Т. Брендидж та представники американської преси.

Закінчення переселенчої акції ЗУАДК-у

Ню Йорк. — У вівторок, 20 травня, приїхав з Европи останній з українських переселенців, що прибув до ЗДА за посередництвом ЗУАДКомітету. Скиталець, д-р Володимир Шкільник прибув до літовища Айдлвайд літаком, звідки його спрямовано на залізничу станцію Пенсилванія в Ню Йорку. На станції відбулася скромна урочистість відзначення прибуття останього скитальця, що приїхав за дотеперішніми приписами. Привітали його зібрані працівники ЗУАДКомітету, на чолі з його директором д-р Галаном. Між зібраними були пані, що працюють при переселенні від самого заснування ЗУАДК-у, які поклали багато праці для полекшення долі жертвам кривавих подій в Україні, а саме пп. Марія Демидчук, Анна Курило, Катерина Пелешок та Іванна Бенцаль. Зворушений скиталець, що його стрінули слова привіту на новій батьківщині, тепло подякував ЗУАДКомітетові за його працю.

Прибуття останнього скитальця, це лише закінчення одного відтинку праці нашої заслуженої громадської організації, яка готується перейняти опіку над новими поселенцями в ЗДА та поширити мережу своїх представництв в чужих країнах, з огляду на нові потреби дальшого переселювання скитальців та опіки над тими, що не зможуть нікуди виїхати.

Одночасно, з нагоди закінчення шостої річниці прибуття першого скитальця з Европи, округовий директор Служби Імміграції й Натуралізації Едвард Шогнессі привітав сержанда Мюрей-Фенстера й доручив йому грамоту громадянства. Мюрей-Фенстер, був серед пасажирів першого корабля з скитальцями, що шість років тому прибув до ЗДА з Европи. Новий громадяни останніх три роки перебув в армії, частинно в Кореї, як працівник медичної обслуги. Вручення громадянства відбулося в домі жидівського Товариства помочі імігрантам по вул. Лафаст в Ню Йорку.

Метрополітальний хор виступить знову на американській імпрезі

Ню Йорк. — Метрополітальний хор української молоді, під диригентурою проф. Романа Левицького, виступить в найближчу п'ятницю, 23-го травня о год. 11-тій ввечорі, в готелі Пляза (59 вул. коло 5-тої евені) на великому американському добродійному концерті, дохід з якого призначений для уломних дітей Америки. Хор дістав запрошення на цей концерт після свого успішного виступу минулої п'ятниці на річному міжнародному весняному фестивалі УМСА, на якому його вирізнено з-поміж кількадесяти різнонаціональних груп.

В Празі помер проф. І. Зілинський

Окружною дорогою з приватних джерел довідуємось, що дня 20-го квітня помер в Празі д-р Іван Зілинський, професор Карлового університету в Празі та колишній професор Ягайлонського університету в Кракові. Похорон відбувся в п'ятницю 25-го квітня з каплиці на кладовищі в Празі-Бубенчі. Покійний залишив дружину Уляну та сина Ореста, що теж перебувають в Празі.

МЕК ГРАНАРІ ЗАТВЕРДЖЕНИЙ НА СТАНОВИЩІ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРАТОРА

Вашингтон. — Сенат затвердив 52 голосами проти 18 филаделфійського федерального суддю Джеймса П. Мек Гранарі на становище генерального прокурора, як голови департаменту справедливости. Голосування попередила шестигодинна дебата в повному Сенаті, під час якої сен. Гомер Фергусон, республіканець з Мішіген, майже готири години вичисляв причини, чому МекГранарі не повинен бути затверджений на цьому становищі. Не зважаючи на підтримку сен. Артура В. Ваткінса, республіканця з стейту Юта, йому не вдалося приєднати демократів на свій бік. Крім того 14 республіканців голосували за затвердження призначеного президентом кандидата на відповідальне становище. Закиди противників прямували виявити недостачу кваліфікації судді Мек Гранарі. Його призначив президент ще 3 квітня після звільнення зі становища ген. прокурора Дж. Гаверда Мек Грата водночас зі звільненням Нюболда Морріса від обов'язку спеціяльного слідчого адміністрації. В обороні Мек Гранері виступив завзято сен. Герберт О.Коннор, демократ з Меріленд. Закиди зосереджувалися довкруги орудування суддею МекГранері фондами, зібраними на ірляндські цілі.

ЕВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ ПРИСПІШУЮТЬ ДОГОВІР В СПРАВІ СПІЛЬНОЇ АРМІЇ

Париж. Міністри закордонних справ Франції, Італії, Бельгії, Голандії, Люксембургу і Німеччини почали минулого вівторка і продовжували в середу інтенсивні наради для кінцевого оформлення договору про спільну европейську армію, у висліді якого Західна Німеччина мас бути включена в спільну західноевропейську оборону, зв'язану відповідними взаємними гарантіями з Північно-Атлантійським Пактом. Договір про цю европейську оборонну спільноту мав би бути підписаний в найближчий вівторок, якщо мировий контракт між аліянтами і Західною Німеччиною буде підписаний згідно з пляном в найближчий понеділок. Одною з головних проблем в цій кінцевій стадії переговорів в справі европейської оборонної спільноти є справа часу тривання договору. Франція бажала б, щоб договір тривав 50 років, сподіючись, що впродовж того часу можна буде завершити процес европейської федерації. Натомість проти такого довгого часу виступас Голандія, пропонуючи зі свого боку, щоб час важности договору зв'язати з часом важности Північно - Атлантійського Пакту. До вирішення залишається ще теж справа встановленого вже раніше списку зброї, якої Німеччині не вільно буде продукувати. В свою кінцеву стадію увійшли теж переговори між західними високими комісарами і західнонімецьким канцлером д-ром Аденауером в Бонн в справі мирового контракту з Німеччиною, що мав би бути підписаний в понеділок. В повідомленнях з нарад стверджується, що досі пощастило вже устійнити майже всі пункти договору, так, що міністрам закордонних справ Злучених Держав, Британії і Франції, які зустрінуться в тій справі в найближчу п'ятницю, залишиться до устійнення ще тільки два або три пункти договору, зокрема щодо німецького покриття коштів вдержання на німецькій території аліянтських гарнізонів.

Большевики закидають аліянтам фотографування Східної Німеччини

Берлін. — Всі комуністичні східно-берлінські газети надрукували вчора повідомлення про відкриття американських військових мап Східної Німеччини, приготованих на базі фотографій з повітря. Деякі спостерігачі в західних секторах Берліна вважають, що дію вістку сфабрикували большевики з тою метою, щоб використати її для пляновання дальших обмежень перелету аліянтських літаків із Західної Німеччини до Берліна. В комуністичному повідомленні, виданому офіціяльним комуно-німецьким пресовим аґенством, сказано, що ці мапи випали з роздертого кошика під час вивантажування його з американського пароплава в Бременгафен та що німецькі робітники в той спосіб зробили „сенсаційне відкриття відносно підготовки американського ґенерального штабу до нападу на східнонімецьку республіку". Комуністи дальше твердять, що ці мапи були надруковані в Злучених Державах і призначені для західно-німецького міністерства оборони в Бонн, очолюваного Теодором Блянком. Комуністична преса погрожує, що Західна Німеччина „сіс вітер" та що тільки вона сама буде „збирати з нього бурю".

Бонн хоче дати відшкодування жидам

Бонн. — Західно-німецький уряд просив професора Бема і д-ра Кюстера, щоб відкликали свої резигнації з постів голови і містоголови комісії, що працювала над справою відшкодування жидам за переселення до Ізраїля і за жидівські втрати під час режиму Гітлера. Жиди домагаються відшкодування мільярда долярів як коштів переселення і півмільярда за втрати за панування Гітлера. Канцлер Аденауер просить німецьких членів не залишати праці в комісії, бо це зробить неприємне враження закордоном і то в хвилині, коли Німеччина підписує договір про повну самостійність. Уступлення німців з цієї комісії може перервати переговори в Лондоні, де обговорюється справу закордонних німецьких зобов'язань. Професор Бем заявив, що він відкличе свою резигнацію, коли німецький кабінет відкличе свої застереження в справі відшкодування жидам та коли і його заступник д-р Кюстер згодиться залишитися і далі на своєму становищі.

Плянують кампанію проти підривних елементів

Гюстон, у стейті Тексас. — Председник організації Красвого Товариства Синів Американської Революції оповіщує про виготовлення програми для кампанії, придуманої для поборювання підривної роботи на цілому просторі Злучених Держав. Оповістку оголошено на 62 річному конгресі цієї організації. Голова, Воллес К. Голл з Дітройту, заявив, що програма є безпартійна і без уваги на релігійну приналежність. Вона мас дійти до мільйонів людей, щоб позбавити комуністів ініціятиви в боротьбі за здобування сердець американців.

Канада підтримує підвишку ціни газетного паперу

Вашингтон. — Канадський уряд повідомив уряд Злучених Держав, що нова підвишка висотою $10 на тоні паперу, заряджена канадськими експортерами, зовсім виправдана. Це повідомлення дістав голова Стабілізації Цін, Елліс Дж. Арналл, від канадського міністра оборонної продукції, К. Д. Гав, який заявив, що не бачить причини, чому він мав би інтервеніювати в цій справі, коли підвишка оперта на виправданих підставах. З уваги на таке становище Канади, ціна паперу найближчого місяця підскочить на дол. 10, а з постачанням до Ню Йорку на дол. 12. Тому, що видавці газет у ЗДА майже виключно залежні від канадської продукції паперу, вони мусять бути готові видати дальших дол. 50,000,000 на папір. З Торонта повідомляють, що канадські виробники паперу піднесуть ціну на папір з 15 червня на дол. 10.

АМЕРИКАНСЬКА СТОРОЖА ЗДАВИЛА БУНТ ПОЛОНЕНИХ В КОРЕЇ

Токіо. — В таборі полонених північних корейців і китайців в місті Пусан в Кореї вибух минулого вівторка бунт, як полонені не послухали наказу і відмовилися залишити одну групу бараків та перейти до інших. У відповідь на це до табору увійшов відділ озброєних американських вояків та привернув порядок і послух, при чому один полонений був вбитий а 85 поранених. Один американський вояк був легко скалічений. — Під час бунту і його здавлювання не віддано ані одного стрілу. Американські вояки вжили „тактики бунту" і правдоподібно руками і палицями заставили збунтованих до послуху. Бунт почався з того, що комуністичні полонені, які раніше працювали помічниками в лікарні, відмовилися вийти з бараків і залишити їх та перенестись на призначене для них місце. — Але їх спротив був швидко здавлений і порядок привернений. Табор в Пусан лежить на корейському континенті напроти острова Кодже, де приміщений головний табор полонених. В таборі в Пусан були приміщені головно ті північно-корейські і китайські полонені, які відмовилися від репатріяції. Проте, деякі комуністичні фанатики хитро замішались між них, зголосившись теж до тих, що відмовляються від репатріяції, щоб в той спосіб могти опісля поширювати бунт, що вони від кількох тижнів теж робили. Рівночасно у величезному таборі на острові Кодже американські вояки, з наставленими на гостро багнетами, увійшли до загород полонених та позривали з їхніх бараків комуністичні прапори. Під час цеї акції не прийшло до жадних заворушень чи насильства. Новий комендант табору, ген. Г. Л. Ботнер, — без будь-якого труду зламав страйк полонених, що досі обслуговували лікарні, та заступив їх цивільним personалом з-поміж південних корейців. Полонені домагалися, щоб їм була передана адміністрація лікарень та, щоб були зняті дротяні засіки між їхніми таборами і таборами інтернованих комуністок, та щоб їм дозволяти на „присмність з жінками". Всі вимоги комуністів були відкинені новим командантом табору. Аліянтське командування твердить, що ціла та акція комуністичних полонених, подібно, як і попереднє схоплення колишнього коменданта табору ген. Додда, є пляновані і керовані головним комуністичним командуванням з виразною метою допомогти комуністичній делеґації на переговорах в Панмунджом в її пропаґандивно-підривній поведінці.

Аліянти закидають комуністам злобу на переговорах в Кореї

Токіо — Адмірал Чарлз Т. Джой, голова аліянтської делеґації на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї та який вже в найближчу п'ятницю залишить цей свій пост, передаючи його ґенералові Гаррісонові, обвинувачував вчора комуністичних представників, що вони користуються „кожною злобною тактикою, яку мають до розпорядження", щоб не допустити до перемир'я в корейській війні. Комуністи будуть єдино відповідальні за наслідки такої тактики — твердив адм. Джой, відповідаючи на ще одну довгу пропаґандивну промову шефа комуністичної делеґації, який обвинувачував аліянтів за „душегубне насильство" проти полонених комуністів.

Москва обвинувачує Америку за концентраційні табори

Лондон. — Совєтські радіостанції і газети почали вчора нову кампанію брехні проти Злучених Держав, закидуючи їм, що вони будують концентраційні табори „націстичний" лад в Арізоні і Оклагомі. Московська радіостанція твердить, що в містах Флоренс і Вікенбург в Арізоні та в Ель Рено в Оклагомі побудовано великі концентраційні табори, огороджені дротяними засіками. „Американські імперіялісти, — твердить московський радіокоментатор — напевно хотіли б вдержати пляни таборів смерти на острові Кодже; вони будують нові Освєнціми в Арізоні і Оклагомі, призначені на винищення всіх тих, які не погоджуються з їхньою агресивною політикою". Московські твердження базуються правдоподібно на американських повідомленнях, що американське бюро В'язниць відновляє в згаданих місцевостях приміщення для воєнних полонених з другої світової війни для відповідного використання їх за центри для інтернованих на випадок загрози.

Невдала проба з новою атомовою бомбою в Неваді

Лас Вегас, Невада. — Атомова зброя, причіплена на передостанній вежі, яка ще залишилася на пробних атомових полях Невади, не вибухла під час проби, придуманої на вівторок. Знавці кажуть, що це сталося в наслідок помилки в передачі електричного струму до бомби і вона залишилася цілою. Пробу мають повторити вдруге впродовж 48 годин. Це вже друга невдача з вибухом атомової бамби на полях Невади, одначе члени атомової комісії кажуть, що причина полягає не у виробі бомби, тільки в передачі електричного струму.

ФРАНЦУЗЬКА АСАМБЛЕЯ ПРИЙНЯЛА ПОЗИЧКОВИЙ ПЛЯН ПРЕМ'ЄРА ПІНЕ

Париж. — Французька Асамблея більшістю 324 до 206 прийняла плян прем'єра Антуана Піне, щоб державну позичку в формі бондів сперти на золото. Ця позичка мас збалянсувати державний бюджет і відновити нормальну господарку в державі. Цей плян відкинула була фінансова комісія Асамблеї 18 голосами проти 17, але прем'єр Піне заявив, що він залишить своє становище прем'єра, коли Асамблея відкине його проєкт. Прем'єр заявив, що не мас рухомої лічильної таблиці при плаченні податків і тому треба і державні бонди сперти на золотім підкладі, щоб і пізніші уряди були зв'язані цим законом та щоб унеможливити знецінення бондів у майбутньому. Цей закон вирішує, що 10,000 франкові бонди (29 долярів) будуть зв'язані з ціною двадцяти франкових монет і в такій вартості будуть принимані при плаченні державних податків. Коли б золото пішло вгору, то ці нові бонди будуть мати вартість 11,000 або і 12,000 франків.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Re-entry as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Pending

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГОЛОС ПЕРЕСТОРОГИ

Буде війна з Совєтами чи ні? А як буде, то коли і в яких для Заходу обставинах?

Про ці важливі проблеми заговорив такий американський журналіст, що вважається одним з найкращих знавців Західної Европи, схвалений нераз за свою об'єктивність в передачі інформацій та добре обґрунтовані коментарі. Між іншим, він належить до тих перших, що згадували в своїй газеті, хоч і коротко, про український визвольний рух по другій світовій війні. Це Дру Мидлтон, голова Европейського Бюра часопису Ню Йорк Таймс, автор книжки „Оборона Західної Европи" (The Defense of Western Europe, by Drew Middleton), яка щойно вийшла друком та на яку критика звернула пильну увагу.

Стерлінг Норт дораджує у своїй оцінці цеї книжки таке: „До цього, що він каже в книжці, треба поставитись серйозно, інакше не буде довше Злучених Держав Америки, хіба - можливо - як сателітської країни, якою править терор, яким керує централя з Москви". Аж так чорно не глядить одначе на це полк. С. Л. Маршал, військовий критик часопису „Дітройт Ньюз", що помістив свої критичні завваги на книжку Мідлтона в Ню Йорк Таймс-і з минулої неділі, в додатку, в якому обговорюються найновіші вісті з книжкового руху. Полк. Маршал не квестіонує політичної сторінки цеї книжки, ні багатства інформацій, військових, політичних і економічних, ні того, що думають, на думку Мидлтона, народні маси по обидвох боках Залізної завіси. Він тільки не погоджується з чисто військовими заключеннями автора, з яких виходило б, що в теперішньому положенні Західня Европа не встоялась би перед совєтською агресією. Представляючи так цю справу Мидлтон хотів би, річ ясна, заставити західні демократії до більшої активности в справі оборони, себто до більшої піддержки Північного Атлантійського Пакту, що його створено для стримання совєтської агресії. Він переконаний, як це підкреслює полк. Маршал, що Москва піде на дальший підбій вільного світу, як тільки її провідники будуть певні перемоги та що це може статись ще перед 1954 роком, коли Захід повинен би бути щойно військово готовий до оборони. Тому саме 1952 рік є для Мидлтона критичним роком, коли мова про оборону Західної Европи. Як ця оборона буде слабнути, а мораль демократій підупадати, то Совєти почнуть війну дуже скоро. Так він це розуміє.

В книжці головного европейського кореспондента Ню Йорк Таймс-у полк. Маршал добачує забагато песимізму, прямо загибіль Західної Европи. Зате критик іншої газети (Ню Йорк Ворлд-Телеграм енд Сан) зазначує, що Мидлтон, перебуваючи довгий час у Західній Німеччині, не хоче нікого дурити і нікого лякати, а тільки „намагається писати правду, як він її бачить". Мидлтон, пише Стерлінґ Норт, „не тільки вірить в можливість війни з Росією, але і в те, що така війна може початись в 1952 році". Припускаючи це, він б'є повною силою своїх аргументів Пентаґон, американську промисловість, американське робітництво й американське суспільство, яке домагається, наприклад, мільйонів нових телевізійних апаратів, не думаючи, що потрібні на таку продукцію матеріяли, треба вживати тепер на гармати . . .

З якого боку не підходити б до аргументів Дру Мидлтона, годі не признати йому відваги, з якою він взявся заговорити до розуму, сумління і свободолюбних почувань американського народу з приводу небезпеки, яка загрожує вже тепер Америці й вільному світові з боку Москви. Це не песимізм, а тільки тверезий голос перестороги, сказаний в останню мінуту, коли ще можна себе рятувати.

Спір за американську підводну нафту

Німецька народна епопея „Нібелюнгенлід" широко розповідає про віковий спір і боротьбу за казковий скарб Нібелюнгів, який остаточно затоплено в ріці Райні, щоб він не викликував дальшої братовбивчої війни. Він лежить на дні великої ріки і ніхто його не може віднайти. Спір за американську підводну нафту, може не такий кривавий, як боротьба за посідання скарбу Нібелюнгів, одначе не менше інтересний, й тому епізоди цієї боротьби завжди відбиваються голосним відгомоном не тільки в законодатних тілах, у пресі, у бизнесовому світі, але й серед загалу населення.

Саме минулого тижня обидві конґресові палати ухвалили законопроєкт з признанням права до прибережної підводної нафти таким стейтам, що мають морське побережжя, отже, маючи доступ до моря, посягають теж по нафту, яка находиться у прибережній смузі під водою. Колись така справа мала тільки теоретичне значення, бо не було можливостей використовувати нафтові джерела, що находяться під водою. Одначе найновіша техніка довела до цього, що ці джерела можна використовувати. На побережжях Каліфорнії, Тексасу, Луїзіяни побудовано велетенські сплави, які втримуються на поверхні моря і при їх допомозі відбуваються вертіння морського дна і справжнє видобування кип'ячки. Знавці нафтових справ твердять, що ці нафтові ресурси представляють багатство п'ятадцяти більйонів барилок. Отже цей американський „скарб Нібелюнгів" не такий малий, щоб його можна легковажити.

Питання заходить, до кого належить оцей скарб? На підставі міжнародного права, претенсії до моря і до всього що в ньому находиться, належать до держави, але тільки на віддаль вистрілу гармати в тих часах, коли таке право встановлялося. Тоді куля гарматня могла летіти на віддаль трьох миль. З удосконаленням артилерії гарматні кулі летіли пізніше на віддаль десяти миль і тоді в міжнароднім праві піднесено питання, чи не признати б державам право до морської води у відділі на десять миль від берега. Одначе з різних причин практично цього питання не вирішено, отже лишилося все по-старому.

У справі власности нафти у прибережній американській смузі нема міжнародного спору, зате існує спір між стейтами й цілістю Американської Унії Стейтів, коли у практиці приходиться вирішувати, хто в такому випадкові репрезентує „державу".

Верховний Суд вже тричі вирішував справу приналежности нафтових багатств у користь Злучених Держав як цілости. Перший раз вирішення було проголошене в 1947 р., останній раз у 1950 р. На цій підставі федеральний уряд зголошував претенсії до прибережних нафтових багатств на користь цілої країни.

Проти цієї засади виступили поодинокі стейти з історичними претенсіями, вказуючи на раніше існування прибережних незалежних територій, заки вони приєднались до Американської Унії. Конґрес, як показується, прихилився до думки, оборонюваної стейтами, коли великою більшістю ухвалив законопроєкт, званий „Вилом Голанда", признаючи право власности підморських нафтових багатств прибережним стейтам. Тепер пора на президента цей бил або підписати, або покласти вето. Поінформовані кажуть, що президент покладе вето. Тоді щойно прийшла б дальша фаза в боротьбі за 15 більйонів невідомих нікому барилок підморської нафти.

Іван Кедрин

МОВА ГЕНЕРАЛІВ

Генерал Ведемеєр, новий лідер виборчої кампанії у користь сенатора Тефта, був в незручній ситуації, коли його спитали, чи він уважає, що генерали не мають кваліфікацій ставати головами держави. Незручність полягала в тому, що головним аргументом протефтівського табору є „цивільний" стан Тефта в суперечності до військового стану генерала Двайта Айзенгавера, головного й найповажнішого його суперника в передвиборчій кампанії Республіканської партії.

Прилюдна опінія роздвоєна в підході до високих військовиків. Поруч із популярністю в масах, що з нею не може рівнятись популярність політичних діячів в цивільних одягах, існує в частині громадянства інстинктовна нехіть, щоб військовики займали керівні адміністраційні становища. Ця нехіть подиктована давно закоріненим, дарма, що сьогодні анахронічним поглядом, що генерали — це люди, які привикли лише командувати і тому, опинившись на керівних державних становищах, радше нехтують демократичним устроєм та схиляються до збільшування прав екзекутиви. В самій історії Злучених Держав було на дотеперішніх 33-ох президентів кількох президентів, що — не рахуючи Джорджа Вашинґтона — були військовими командантами, дослужуючись генеральських ступнів: напр., 12-ий з черги президент Захар Тейлор, 14-ий президент Френклін Пірс, 18-ий президент славний Уліссес Грант, 19-ий президент Радерфорд Гасс, 23-ий президент Бен'амин Гаррісон. Зате 9 останніх президентів (МкКінлі, Теодор Рузвелт, В. Г. Тефт, В. Вілсон, В. Г. Гардінґ, К. Кулидж, Г. Гувер, Ф. Д. Рузвелт і Г. С. Труман) це були дійсно люди цивільні. За той час у широкому світі стільки генералів робило революції і заводило диктатури, неприємні американцям, що й не дивно, що в Америці публіка дещо насторожена до політиків у генеральських уніформах. Проте це настороження, як згадано, рішуче анахронічне, бо нині у військовій уніформі може бути однаково рішучий прихильник демократії, як в цивільному вбранні — звеличник диктатури. І генерал Ведемеєр, що сам активізує себе в політичному житті, мав повну правду, коли заявив, що модерна висока військова освіта і перебування нині на командних становищах знайомить військовика з великими політичними проблемами. І він мусів признати — на дальший запит журналістів — що однаково ген. МекАртур як і Айзенгавер мають повні кваліфікації бути президентами держави.

Цю думку потвердили два 5-зіркові американські генерали, що висловились недавно у справах, де політика й військо тісно пов'язані. Шеф об'єднаних американських штабів ген. Омар Бредлі перестеріг американський політичний світ, зокрема американських законодавців, щоб вони не легковажили собі зовнішньої небезпеки та не жили в оманній вірі власного спокою. Совєти, мовляв, озброєні до зубів і переступили вже ту межу, поза якою можуть в кожній хвилині приступати до зачіпної війни. Ця пересторога тісно в'яжеться з тенденцією обрізувати військовий бюджет та суми, призначені на закордонну допомогу. Ця тенденція, що за нею криється виключно лише внутрішньо-політична боротьба, а не річеві аргументи про сутню актуальну міжнародну ситуацію, спонукала другого, вище вже названого 5-зіркового генерала Айзенгавера, висловитись окремо про найдоцільніші політичні засоби для оборони Европи перед совєтським нападом. Ця промова ген. Айзенгавера, виголошена у Римі під час прощальної візити генерала, дала поштовх Редакції „Свободи" присвятити цілу окрему передову статтю основній і наполегливій пораді генерала: єдність, при чому „Свобода" адресувала свою рекомендацію єдности — до українців. Отож на цих сторінках була вже згадка про ту промову, яка може стати історичною, якщо генерал Айзенгавер переміг би цієї осені в президентських виборах. Тоді висловлені ним думки стали б авторитетним і офіційним поглядом Америки.

Проте ідея єдности Европи, що до неї накликує ген. Айзенгавер, як до першої передумови такої европейської сили, щоб вона могла опертися імперіялізмові Москви, яка мріє стати „третім Римом", не зродилась в Америці щойно в нинішній міжнародній ситуації. Сірий американський громадянин завжди з гордістю протиставляв і далі протиставить великопростірну єдність Злучених Держав розсвареному малих держав і державок Европи. Із цієї психологічної нехоті американців до державницького зрізничкування і плекання таких суверенних амбіцій, що раз-у-раз доводять до европейських воєн, — зродилась і політична „доктрина Монро" з грудня 1823 року, і опозиція державного секретаря В. Дж. Бріяна проти політики встрявання президента Вилсона, і закон про невтральність Америки, скасований щойно в 1941 році, і вся течія американського ізоляціонізму. Не тільки сірий американець, але й чимало активних американських політиків просто не розуміє такого патріотизму европейських народів, який каже їм цупко триматися своїх національно-державних аспірацій і боронити своєї суверенности не тільки арміями, але й митними кордонами, які всеодно не всилі на довшу мету зрівноважувати торговельний і фінансовий балянс держав. Нехіть до висилки військ до Европи, чи бути суддею европейських спорів, має своїм джерелом гнів на Европу, що вона не єднається, що не наслідує Америки, що не творить великої конфедерації европейських держав чи федерації народів. Відсіль і патронування Америки всім „великопростірним" плянам, як Европейський Рух, плян Шумана, втягнення Німеччини до пакту европейської безпеки, сприяння всім ідеям про европейську унію. Нема ніякого сумніву, що нехіть американців до „малих" держав, що з ними є „клопіт", є психологічним джерелом також потурання і протекції московсько-еміґрантським плянам відбудови великої Росії на „федеративних" основах. Кожна федерація згори втішається в американців симпатіями, таксамо, як кожне окремішне змагання до суверенности викликає острах, чи з цього не вийде новий клопіт. Одначе в цьому підході нема послідовности, бо перечать йому і Вилсонові 14 точок і Атлантійська Хартія, розбиття Австро-Угорської монархії, і початкове піддержування відосередкових тенденцій в Німеччині щось по зразку вестфальського миру з 1648 року. Та що американська політика хитається між симпатіями для великих державних творів і для народів, які хочуть власної волі у власній державі, — це вже проблема друга.

В усякому разі обидва американські генерали на найвищих військових становищах виказали в останньому часі дійсно розуміння нинішньої політичної ситуації у широкому світі і промовили мовою, що її повинні би наслідувати всі цивільні політики.

П. С. — Вже після написання цієї статті 5-зірковий генерал Доґлес МекАртур виступив проти військових осіб на президентському пості ЗДА, керуючись, можливо, персональною нехіттю до ген. Айзенгавера та політичними симпатіями до табору сен. Тефта. Проте, як свого часу запитували ген. МекАртура, чи він сам погодився б бути президентом ЗДА, тоді він твердив, що він, звичайно, не відмовився б від того найвищого обов'язку, якщо б до нього покликав його народ. Щойно пізніше ген. МекАртур змінив свою думку і відмовився від пропонованої йому кандидатури.

М. В. Дольницький

Південно-африканський Союз і незалежність

Британська домінія — Південно-Африканський Союз — виявляє щораз виразнішу волю проголосити незалежну республіку. Англія робить усе можливе, щоб втримати при собі цю багату і важливу під економічним оглядом домінію, присвячуючи їй немало уваги. Подорож, тоді ще княжни Єлисавети і її чоловіка Пилипа, що безпосередньо перед смертю короля Юрія відвідували Африку, мала якраз на меті зміцнення взаємин цієї домінії з материком. Розвиток подій, одначе, показує, що ці намагання натрапляють на щораз нові труднощі.

Британська домісія — Південно-Африканський Союз — повстала в 1902 році, коли то англійці після виграної війни з бурами, перейняли контролю всіх земель, що їх мали досі під своєю владою і земель, що творили бурські самостійні держави — Трансвааль і Оранію. Бури, кол. нащадки голяндських кольоністів та поселенців, залишилися запеклими ворогами англійців. Змішані з німецькими поселенцями, вони дали початок народженій нової нації, яку називають африкандською нацією. Африкандці, це нащадки білих, поселенців, гол. бурів, народженці Африки. Їхня мова, африканська, відмінок бурсько-голяндської мови, щораз виразніше витискає з прилюдного вжитку другу, і донедавна головну урядову мову, англійську.

В першій і другій світовій війнах Південно-Африканський Союз був проти центральних держав. Під час другої світової війни, одначе, слідні були сильні проніметькі симпатії. Сьогодні націоналістичний уряд, що прийшов до влади внаслідок перемоги над Об'єднаною партією, якої провідник, останній з проанглійських бурів, прем'єр Я. Х. Смате, маршал імперії, в 1948 році, коротко перед своєю смертю, пішов у відставку, міняє курс політики Союзу. Гасло цього уряду — Союз для африканців, а програма його виразно протианглійська, політика проти чужинного елементу, намагання відірвання від британської корони і плекання ідеї повної незалежности.

Націоналістична партія, що у виборах до парляменту в 1948 році здобула більшість, в додаткових виборах в Південно-західній частині Союзу, в 1950 році здобула додаткових 6 мандатів, зміцнилася настільки, що почала із ще більшим завзяттям, як досі, голосити свої ідеї. Прем'єр теперішнього уряду, чоловий провідник націоналістичної партії Д. А. Малан має за співробітників в кабінеті виключно африканців, ніодного англійця чи прихильника Англії. В його програмі дехто добачує познаки наслідування кол. націонал-соціялістичного німецького руху. Релігійна і расова нетерпимість, політична пристрасть і безкомпромісовість та творення напів-мілітарних організацій, на взір кол. штурмових німецьких нац.-соц. частин — характерні для цього уряду. Найновіший курс цього уряду — усувати з провідних становищ усіх тих військовиків, що в останній війні, як добровольці брали участь по стороні західних союзників. Попри те, уряд видимо почав фаворизувати німецьких поселенців.

Великий вплив на націоналістичну партію і політику уряду має тасмна організація Бреденбонд — Братерський Союз — на сходинах якого вирішують наперед усі важливіші справи, які щойно опісля приходять на розгляд парляменту чи уряду. Немовлє 11 членів уряду із усіх 14 є членами цього Братерства. Не диво, що крайне-шовіністичні постанови легко знаходять вирішення на засіданнях уряду по такій лінії, як її накреслює Бреденбонд. Те саме діється в парляменті, в якому більшість послів з націоналістичної партії є активними або тихими прихильниками цієї тасмної організації.

Проти цього націоналістичного напрямку створилася востанніс, покищо ще слаба, опозиція, що зорганізувалася в „Смолоскипну Команду". На чолі її стоїть сволк теперішнього прем'єра уряду, з цим самим прізвищем, Малан. Уряд проголосив, що уважає цю опозиційну групу зрадницькою і кожного, хто пристане до неї, п'ятнуватиме назвою ренеґата. „Смолоскипна Команда", проте, зростає в силу і востанніс до неї пристало кількох визначних цивільних і військових громадян. Ця організація визнає демократичні принципи і виступає проти шовінізму та нетерпимости супроти власних громадян.

Намагання уряду Малана йдуть в тому напрямку, щоб перевести в парляменті такі закони, які дали б урядові якнайширші повноважности для виконання його програми. Дальша мета уряду, повністю унешкідливити опозицію і врешті довести до повного відірвання від британської корони.

Націоналізм і демократія підготовляються в Південно-Африканському Союзі до недалекого, поважного зудару. Розходження між цими головними двома течіями головно в тому, що одна визнає як засіб політичної боротьби насилля і безкомпромісовість, друга демократичні засоби боротьби і толерантність супроти власних громадян. Ці внутрішні розходження, одначе, ледве чи матимуть яке-негативне значення для найважнішого: змагання до незалежности.

З ЖИТТЯ І ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

(За перше чвертьріччя біжучого року)

(2)

Праця на внутрішньому відтинку

Нині масмо по всіх більших скупченнях українців у ЗДА дуже поважну кількість, — бо аж 80 — Відділів чи Філій Українського Конґресового Комітету (замість 5-ти при початку праці) і біля 600 Уповноважених відпоручників Комітету в найдальших закутках ЗДА, де живе хоч невеличка кількість наших людей. Ця густа мережа наших організацій та уповноважених, пов'язана з Централею, мала великий вплив та велике значення в розумінню пожвавлення та активізації цілого українського життя в Америці — як по лінії національно-політичній, культурній, так і в розумінню більш успішної мобілізації матеріяльних засобів на українську визвольну акцію.

Правда, утримання цієї цінної мережі українських станиць на терені цілої країни потребувало від Централі не малих зусиль — і, — треба зазначити, що й бігом останніх трьох місяців головним завданням було, власне, удержання цього живого контакту. Треба сказати, що цей контакт не був лише формальний, паперовий, навпаки, — він був і нині є наскрізь діловий, конкретний. Так, Відділи та уповажнені Комітету допомагали в ширенню конґресових рекордів, вони улаштовували українські національні свята, часто з участю чужинців, дбали про забезпечення місцевих бібліотек українознавчою літературою, вони брали участь — більшу чи меншу у зборі Національного Датку, в організації „КОЛЯДИ", вони подавали необхідні інформації з місць і т. д. Все це члени місцевих Відділових Екзекутив та уповноважені Комітету робили і нині роблять цілком безінтересовно.

Значна увага Конґресового Комітету в останніх місяцях була зосереджена на питанню народовбивства на Україні, хоч, в остаточному висліді, є це справа більше зовнішньо-політичного характеру. Конкретно, приступлено до збирання матеріялів про народовбивство на Україні. З цією метою опубліковано відповідні відозви по всіх українських часописах і заанґажовнао окрему людину для спеціяльної праці в цій ділянці. Започаткована акція відразу дала свої наслідки: до Комітету напливають важливі інформації людей, що самі були об'єктом переслідувань та жорстокостей або очевидцями большевицьких звірств та знущань. Так, існують свідчення людей, що були недостріляні і чудом врятувались із спільної ще не засипаної могили. Особливу увагу приділяється Вінниці. Як відомо, всі ці матеріяли підготовляються на випадок, коли Сенат ухвалить розслідити події в Вінниці, як то зроблено з розстрілами польських старшин у Катині. Ці ж матеріяли будуть використані і в Об'єднаних Націях (Комісія по захисту прав людини).

Підготовка до П'ятого Конґресу

Друга велика справа — є підготова до П'ятого Конґресу Американських Українців, що має відбутись 4—6 липня ц. р. в м. Ню Йорку. На цьому Конґресі повинні взяти участь якнайширші кола американсько-українського громадянства, організовані в певних товариствах і об'єднаннях. В зв'язку з тим, в канцелярії Комітету провадиться інтенсивна і поспішна праця та широке листування. Запрошення для організацій та установ уже були розіслані.

Консолідація

Загальна ситуація вимагає від українців та від інших поневолених народів СССР особливої уваги та чуйности. У зв'язку з цим, Конґресовий Комітет виявляє особливу турботу, щоби довести до повної консолідації українських національних сил в Українській Національній Раді. В цій справі Комітет звернувся зі спеціяльним листом до всіх відповідних українських політичних груп і партій в Европі, а зокрема до тих українських політичних угруповань, які покищо до неї не входять або виступили з неї.

Видавнича діяльність

Видання двох періодиків англійською мовою, а саме — „Українського Квартальника" та двотижневика „Український Бюлетень" продовжується. Обидва видання призначені головно для англомовних політичних, культурних та громадських діячів і розсилаються як по Америці, так і до інших держав світу. „Український Квартальник" має характер політично - наукового журналу; „Український Бюлетень" — малий інформаційний часопис, що подає короткі вісті з українського життя та коментарі до них. „Український Квартальник" друкується нині в кількості 1.800 примірників, а „Український Бюлетень" має тираж 3.000 примірників.

Щоби дати чужинцям об'єктивний образ і характеристику України та українців на підставі спостережень та свідчень самих чужинців, до друку підготовляється публікацію англійською мосою — відому працю проф. В. Січинського: „Чужинці про Україну". Цю працю автор значно доповнив матеріялами, які знайшов у бібліотеках Америки. Книжка вийде накладом 3.000 примірників і служитиме цілям української пропаґанди.

Незалежно від цього, підготовляються нині до видання також три брошури, що присвячені актуальним політичним питанням, а саме — брошура про українсько-російські взаємини, про справу Україна-Польща та про Власовський Рух.

Український Народний Фонд

Оскільки праця Фонду майже щоденно знаходить своє відзеркалення в українській пресі, — про всі чергові акції оголошується в окремих комунікатах, — зазначимо тільки те, що нині Канцелярія робить відповідну підготовку до збіркової акції в третьому році. Конґресовий Комітет у своїх звідомленнях своєчасно висловив щиру подяку всім Платникам і Жертводавцям Фонду за їх щедрість і поважне трактування свого громадського обов'язку. Справді, все те, про що ми вже згадували, вся праця Комітету, могла відбуватися лише завдяки тим громадянам, що скромно прислали свої Датки та Пожертви. Все це свідчить, оскільки потрібна така установа, як Народний Фонд і як важливо, щоби кожний громадянин виконав свій скромний (10 долярів на рік), а разом з тим такий великий і важливий обов'язок.

Комісії

Як видно з цього короткого звіту, обсяг діяльности Конґресового Комітету значно поширився, а, крім того, на порядок денний все частіше приходять занадто важливі справи і питання, що вимагають попереднього обговорення та опрацювання перед рішенням їх на засіданнях Екзекутивної Ради. З цією метою, були покликані до життя відповідні комісії, а саме: „Комісія Внутрішніх Зв'язків", „Комісія Американського Зв'язку", „Комісія Зовнішніх Зв'язків", Комісія Публікацій та Інформації і Конвенційна Комісія. Всі ці Комісії вже провадять свою працю, підготовляючи належні до них справи. Крім того, постійно ще діє Статутова Комісія. Особовий склад Комісій буде оголошений окремим Комунікатом.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Український Конґресовий Комітет Америки

ЩОБИ МУЗА НЕ ВМЕРЛА

(Засновано Об'єднання Мистців-Українців в Америці).

За ініціятивою „Об'єднання Українських Мистців Ню Йорку і околиці", 10 травня 1952 року в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, відбувся З'їзд наших мистців-пластиків, що поселені в ЗДА. В З'їзді прийняли участь мистці з так званої першої імміграції і мистці-новопоселенці, всіх 35, з представниками льокальних українських мистецьких груп Филаделфії і Сан-Франциско.

Першу дополудневу частину нарад виповнили звітування уступаючої Управи „Об'єднання Українських Мистців Ню Йорку і Околиці", доповняючі інформації голови Об'єднання, мистця Сергія Литвиненка, про здійснені і започатковані Управою дії мистецького характеру, і вибір нової Управи. Найпершим і рішучо найважнішим плесом дії Управи Об'єднання є згромадження 47 мистців-пластиків в Об'єднанні, що стало вихідною основою для здійснення в с е а м е риканського об'єдання наших мистців, про важливість якого нижче. В рамах діяння Управи Об'єднання ці мистці час від часу діставали замовлення мистецького характеру. Дальніше Управі з успіхом вдалось влаштувати виставку просторових мистецтв за участю 49 мистців з цього і інших суходолів, а теж приготовити експонати до можливої, плянованої інтернаціональної виставки мистців, бувших ДП, яка, при здійсненні найпершого задуму мала б об'їхати мистецькі метрополії західної півкулі.

Привітами наших ноукових установ, НТШ і УВАН, Конгресового Комітету, окремих мистців, що не змогли особисто прибути на З'їзд, і групи мистців з Мінесоти, — розпочато другу половину наради. В привітах мистців, як теж присутні мистці, прихильні до мистецтва, вгорі вже названі наукові установи і Конгресовий Комітет — висловились за Об'єднання Мистців-Українців в Америці.

Засноване при одноголосній співзвучности учасників Об'єднання працюватиме в напрямі патронату над мистецтвом: об'єднавши мистців-українців на терені ЗДА, стремітиме до розгорнення активности по всіх в мистецтві можливих галузях. Ця всесторонняя активність повинна проявитись в найпершу чергу в максимальному об'єднанні наших творчих сил ланки просторових мистецтв, що під цю пору находяться в ЗДА (можливі здійснення об'єднання всіх вільних мистців-українців поза залізною заслоною зупиняється перед передбаченими законами ЗДА, але в духовому аспекті і в непорушуючих державні закони краю нашого нового поселення формах, — зв'язок триватиме). Спрямування цих сил до винесення мистецькими засобами цінностей української духовости, своєрідних нашій ментальности, а в міру цього променювання ними з українського суспільства на еміграції назовні. Культурно-громадські піклування вже явними здобутками, в міру сил матеріяльна допомога потребуючим колегам в світі, мистецькі студії з українським педагогічним складом для найближчого нашого покоління, колегіяльні роботи для самих таки мистців і т. д.

Отже на підставі ухвали загальних конституційних зборів українських мистців та прийнятого проекту статуту повстає з днем 10. 5. 1952 р. організація мистців під назвою „Об'єднання Мистців-Українців в Америці" з централею в Ню Йорку.

Таким чином існуюче досі „Об'єднання Українських Мистців в Ню Йорку і Околиці" перестає існувати, а стає відділом „Об'єднання Мистців-Українців в Америці з централею в Ню Йорку.

До Головної Управи „Об'єднання Мистців-Українців в Америці" вибрано: голова: Сергій Литвиненко; заступники голови: Володимир Січинський; Святослав Гординський; секретарі: Оксана Шавес; скарбник: Іван Поливода; члени управи: Петро Холодний; Мирослав Радиш; Михайло Черешньовський; Петро Андрусів; Іван Кучмак; контрольна комісія: Микола Бутович; Дам'ян Горняткевич; Антін Малюца; товариський суд: Ірина Шухевич; Михайло Мороз; Михайло Кравчук.

Збори мистців мали честь надати почесне членство в Управі Об'єднання мистцю проф. Олександру Архипенкові і почесні членства Об'єднання мистцям: проф. Василеві Григоровичу Кричевському та проф. Олександру Грищенкові.

Ю. С.

Ставайте членами Українського Народнього Союзу, а тимсамим і співвласниками 13-ти мільйонового майна організації!

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси).

ВЕСНЯНА СІВБА,

за повідомленням міністерства сільського господарства, розпочалась на 10-15 днів пізніше проти звичайного часу. При цьому вже з перших днів виходу в поле настала стійка сука погода з високою температурою повітря, а це, як каже повідомлення, створює небезпеку скорого висихання ґрунту, „запізнених сходів і зниження врожайности".

Комунікат каже, що: „начальники обласних управлінь і районних відділів сільського господарства... неправильно оцінюють обставини, що створились, затримують розгортання польових робіт і допускають висушування ґрунту, чим завдають втрати сільсько-господарських культур".

...„В Одеській області колгоспи і МТС мають повну можливість провести сівбу ярових у стислі терміни, — на 15 квітня план посіву колоскових виконали тільки на 73,1%, соняшника на 40,4%, забороновано озимих 41,1%".

Подібне і ще гірше положення і в інших південних областях України. В Кировоградській області засіяно 52% колоскових, 23% соняшника.

„Вкрай незадовільно розгортаються весняні польові роботи в Полтавській, Харківській, Вінницькій і Київській областях", продовжує повідомлення. („Рад. Укр.", 17 квітня).

СІЛЬСЬКІ ІНТЕЛІҐЕНТИ УХИЛЯЮТЬСЯ ВІД СУСПІЛЬНО-ГРОМАДСЬКОЇ РОБОТИ,

скаржиться передова стаття „Рад. Укр." 16 квітня, цитуючи про це листа „комуніста, директора Канівщинської семирічної школи Яблунівського району на Чернигівщині, тов. Борбушенка", який пише, що „він має близько десяти дуже відповідальних партійних і інших громадських доручень, яких він фізично не в стані виконувати. В той же час у цьому селі є ще 19 вчителів та інші спеціялісти, але не всі вони беруть участь в громадському житті. Про аналогічний факт повідомляє також вчитель Білоусівської середньої школи, Драбівського району Полтавської області".:

„МЕХАНІЗАЦІЯ" КАНАЛЬСЬКИХ РОБІТ

виглядає так: „Народня будова почалася 20 лютого, а вже через чотири з половиною місяці річку перетнула земляна гребля довжиною 360 метрів і висотою 10,8 метри. Невтомно працювали тисячі колхозників над спорудженням греблі. **Вручну вийняли** понад 130 тисяч і уклали близько 110 тисяч кубічних метрів землі". Так описує „Рад. Укр." 16 квітня історію спорудження греблі в Кам'янському районі Запорізької області в 1940 році. Не переповідаємо тут ліричного опису, як напівзбудована гребля одного разу була знесена водою і як її „героїчно" рятували: „тоді на допомогу прийшло більше тисячі колхозників, службовців районних організацій. За кілька годин вони укріпили перемичку і спинили натиск води".

„НАЦІОНАЛЬНІ" КЕРІВНИКИ „УКРАЇНСЬКОГО" УРЯДУ, КУЛЬТУРИ,

навздогад, взяті з останніх чисел „Рад. Укр.", виглядають так: „Сумароков керівник київського театру юного глядача, **Є. Борисова** — начальник катедри дитячої літератури Харківського бібліотечного інституту, Буквін — начальник харківського обласного відділу мистецтв, **Сошніков** — голова комінтернівської райради м. Харкова, **Чесноков** — голова Дзержинської Райради м. Харкова, **Дріжов** — завідувач організаційно - інструкторського відділу харківської обласної ради".

„УКРАЇНСЬКІ" ПАРОПЛАВИ НА ЧОРНОМУ МОРІ

мають такі назви: „Росия", „Грузия", „Украина", „Петр Великий", „Пестель", „Петродворец" („Рад. Укр.", 17 квітня).

КИЇВСЬКА МІЛІЦІЯ ТВОРЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Колектив редації „Радянської України" зустрівся з учасниками художньої самодіяльности управління київської міліції. В концерті взяли участь чоловічий хор в складі 45 чоловік під диригентурою І. Михайленка, при солістах Корнієнко, Суслов, Вувло, Подольський, Селіванов... виконувались українські народні пісні, твори радянських композиторів і поетів. („Рад. Укр. 18 квітня).

В київській опері ім. Шевченка „Борис Годунов", а в поліційному „участку" „український" „Гоп мої гречаники". Таке співвідношення двох „братніх культур" в Києві і на Україні.

ІДЕЙНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

вищих шкіл на Україні не сходить зі сторінок совєтської преси. В останніх числах „Рад. Укр." (17 і 18 квітня) подається огляд ідейно-виховної роботи в вищих школах Одеси і Полтави, Станіславова.

ПЛЯН ПОСІВУ КОКСАГИЗУ

під загрозою, бо є „безвідповідальне ставлення до сівби коксагизу з боку управлінь МТС і каучуківництва Волинського, Львівського, Станіславітського і Роменського обласних управлінь".

(У. Думка).

Про П'ятий Конґрес Українців Америки

ПОВІДОМЛЕННЯ Ч. 5.

У відповідь на численні запитання відносно формальних умовин участи в нарадах Конґресу, подаємо до загального відома слідуюче:

1) Делеґатів на П'ятий Конґрес має право вибрати і вислати кожна українська організація або установа, що стоїть на засадах Українського Конґресового Комітету Америки і є його членом, або зголосить, що бажає стати членом.

2) Кожна організація чи установа до 100 членів включно, має право вибрати 1 делеґата. Річна членська вкладка $10.

Установа, що має понад 100 членів, може вибрати 2-х делеґатів. Річна членська вкладка $20.

3) Якщо запрошена організація чи установа досі не вислала заяви о справі приступлення в члени Українського Конґресового Комітету, то може це зробити тим часом у той спосіб, що виповнить рубрику 2, на формулярі повновласти.

4) Український Конґресовий Комітет має право не прийнятя делеґатів такої організації чи установи, яка не виконує своїх членських обов'язків.

5) Кожна установа чи організація, яка хоче взяти участь у П'ятому Конґресі, має вирівняти членські вкладки обов'язково за ДВА останні роки, а нові члени, що приголосилися тільки цього року, бодай за останній рік.

6) Кожна організація чи установа, яка пришле виповнену повновласть із іменами делеґатів і їх заступників, отримає для них опісля подрібну програму і дальші інформації.

7) Термін для прислання виповнених повновластей продовжується до 15 червня 1952.

8) За кожного делеґата треба зложити конґресову реєстраційну оплату в сумі $10. Цю оплату найкраще сплатити разом з приєднанням повновласти, але можна також перед Конґресом.

9) Список організацій та установ, що візьмуть участь у П'ятому Конґресі, буде оголошений.

Ukrainian Congress Committe of America,
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 7, N. Y.

Український Конґресовий Комітет Америки.

ПОШТА УНСОЮЗУ

Секретар в Ню Порку. — Запитуєте, чому нема члена Вашого відділу, Миколи Л., на списку молодечого департаменту за місяць травень. Микола Л. має діточу грамоту в 3-тій клясі, що була видана дня 30- квітня 1936 р. Це грамота 16-літнього вивінування (ендавмент), якій якраз на 30-го квітня минуло 16 років. Отже, грамота виплачена і її треба звернути до головної канцелярії, а головний касір виплатить членові сто долярів.

У. Н. Союз почав видавати дітячі грамоти в клясі III. у січні 1936 року і тому ці грамоти починають виплачуватися (дозрівати) в цім році. Відділовий секретар може перевірити чи така грамота дозріла (виплачена), бо на місячнім виказі членів подані місяць і рік видання грамоти. Дозрілі грамоти треба звертати до головної канцелярії.

По одержанні такої грамоти головна канцелярія висилає на адресу відділового секретаря чека на сто долярів або на таку суму, на яку даний член був забезпечений. При дорученні чека секретар має нагоду дати членові пояснення про роди забезпечення для повнолітніх членів та й виповнити йому нову аплікацію, бо з виплаченою ендавмент грамотою кінчиться теж його членство. Треба звертати увагу членові, що готівка за виплачену грамоту скоро минеться, але йому потрібно забезпечення надальше.

Секретар, Шікаго. — Пишете, що відділ заплатив вкладки за члена протягом 8-ох місяців а тепер Вам невідомо, де член перебував. Маєте причину журитися, чи цей член зверне відділові заборговані вкладки, бо з Вашого листа виходить, що член не просив у відділу цеї ласки. Він може зовсім не вернутися а тоді відділ потерпить втрату.

Згідно з ухвалою останньої конвенції, головна канцелярія може звернути відділові заборговані вкладки не більше як за 6 місяців, якщо член має резерву на грамоті, бо тільки з резерви можна давати зворот.

А що буде, якщо цей член не має резерви? Союз дав цьому членові забезпечення впродовж 8-ох місяців, бо відділ платив за члена. Значить, що за забезпечення хтось мусить заплатити, бо цього вимагає не тільки статут, але й державні асекураційні закони. В разі смерти члена Союз мусів би виплатити його спадкосмцям повну суму забезпечення, бо відділ зробив ласку членові і заплатив його вкладки. За цей риск, що відділ накладає на Союз, відділ заплатив членськими вкладками і таких вкладок Союз не може звертати відділові.

ЛІТЕРАТУРНО МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ.
149 E. 2nd Ave., New York, N. Y.
П'ЯТНИЦЯ, 23. ТРАВНЯ (MAY 23) 1952 Р.
КОНЦЕРТ скрипака
ВОЛОДИМИРА ЦІСИКА
В ПРОГРАМІ: Бах, Тарпіні, Шоссон, Сен-Санс, Де Фалла, Грудін, Гайворонський, Гнатишин і інші.
При фортепіяні **Вадим Кіпа.** **Початок о год. 8:30 ввечорі.**

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
О.У.А. „САМОПОМІЧ", ВІДДІЛ НЮАРК
—: влаштовує :—
В СУБОТУ, 24-го ТРАВНЯ (MAY 24) 1952 Р.
ВЕЛИКУ ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ
В ЗАЛІ „УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ", 18 William St., NEWARK, N.J.
Початок в год. 8:30 ввечорі. **Вступ $1.00.**
До танців приграватиме музика братів Олей.
Всіх Членів та Гостей запрошує **Управа.**

УВАГА! SPRING VALLEY, N. Y., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
ЗАХОДОМ АМАТОРСЬКОГО ГУРТКА ПРИ 7. ВІДДІЛІ
Організації Оборони Чотирьох Свобід України, Інк. (ООЧСУ)
в Пасейку відбудеться
В НЕДІЛЮ, 25. ТРАВНЯ (SUN., MAY 25) 1952 Р.
в годині 7-ій ввечорі в залі Ukrainian Hall при Tween Avenue
вистава мельодрами в трьох діях
„БАТЬКІВСЬКА ЛЮБОВ"
В головних ролях: В. Медвідь, А. Гребеняк, Л. Красньовська, С. Щепчук. — Постановка: В. Медвідь.
Дохід призначений на добродійні цілі. — Вступ $1.00.
Приходьте всі! **Управа.**

УВАГА! — НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!
УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В НЮ ЙОРКУ
—: влаштовує :—
В СУБОТУ, 7. ЧЕРВНЯ (JUNE 7) 1952 Р.
В ПРЕКРАСНІЙ ЗАЛІ CHATEAU GARDENS
105 E. Houston Street (near 2nd Avenue), **New York City**
ВЕЛИКУ ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ
Початок о год. 9. ввечорі. **Вступ $1.50.**
Орхестра **п. В. Босого**
До диспозиції ВП. Гостей заля та прекрасний город.
Добірний буфет у заряді ВП. Пань.
Дохід на будову Українського Народного Дому в Ню Йорку та допомогу українському студентству.
Просимо всіх!

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ
—: влаштовує :—
В СУБОТУ, 24. ТРАВНЯ (MAY 24) 1952 Р.
ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ
У ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ BEETHOVEN HALL, 210 E. 5th ST., N. Y. C.
Початок о год. 8:30 ввечір. — Добірний буфет у заряді ВП. Пань.
Орхестра В. Босого. — Багато несподіванок.
Щиро запрошуємо Шановне Громадянство. **Провід УСК-у.**

УВАГА! — УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ — УВАГА!
В СУБОТУ, 24-го ТРАВНЯ 1952 Р., в год. 7-ій ввечорі, в залі Українського Літературно-Мостецького Клюбу в Ню Порку
(149 — 2nd Ave., між 9—10 вулицями)
—: відбудуться :—
ЧЕРГОВІ СХОДИНИ ЛІКАРІВ
НА ПОРЯДКУ ДНЯ: 1. **Науковий реферат. 2. Біжучі справи.**
По сходинах засідання Головної Управи.
Управа Українського Лікарського Т-ва в Америці.

УВАГА! — СЕЙНТ ПОЛ — МІННЕАПОЛІС!
Товариство Сприяння УНРаді
ДНЯ 25. ТРАВНЯ 1952
в приміщенні
ANDREW PRESBYTERIAN CHURCH,
729 — 4th St. S. E. Minneapolis
— улаштовує —
АКАДЕМІЮ
присвячену пам'яти Голови Директорії і Головного Отамана Військ У.Н.Р.
СИМОНА В. ПЕТЛЮРИ
Початок о 7-ій год. ввечорі.
Вшануйте Його пам'ять своєю присутністю!
Управа Товариства.

УВАГА! — ГАРТФОРД І ОКОЛИЦЯ!
ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
при співучасті укр. організацій та установ м. Гартфорду
—: влаштовує :—
В СУБОТУ, 24. ТРАВНЯ 1952 Р.
о годині 6-ій ввечорі
В САЛІ BURNS SCHOOL, corner RUSS and PUTNAM ST.
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ
в честь голови Української Держави головного отамана
сл. п. СИМОНА ПЕТЛЮРИ
та творця і провідника УВО і ОУН
сл. п. ЕВҐЕНА КОНОВАЛЬЦЯ
Панахида по українських Героях відбудеться дня 25-го травня 1952 р. по св. Службі Божій в укр. гр.-катол. церкві св. Михайла.
Прохасмо українське громадянство міста Гартфорду і околиці взяти численну участь в Академії і Панахиді та гідно вшанувати память наших Героїв. — **Комітет.**

УВАГА! — НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ, 1. Відділ у Нюарку, Н. Дж., та СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ, Осередок ім. полк. Е. Коновальця у Нюарку, Н. Дж.
—: влаштовують :—
В НЕДІЛЮ, 25. ТРАВНЯ 1952 Р.
О ГОД. 7-мій ВВЕЧОРІ
В ЗАЛІ „УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ"
180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J.
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ
— присвячену —
сл. п. Головному Отаманові СИМОНОВІ ПЕТЛЮРІ, полк. ЕВҐЕНОВІ КОНОВАЛЬЦЕВІ, ґен.-хор. ТАРАСОВІ ЧУПРИНЦІ та всім відомим і невідомим борцям, впавшим на полі слави за волю України.
В ПРОГРАМІ:
1. **ПРОЛОҐ** — у виконанні жіночої молоді
СВЯТОЧНЕ СЛОВО — Д-р Петро Мірчук
СОЛЬОСПІВИ — п-ні Марти Кобрин-Кокольської (сопран) фортепіяновий супровід **п. Тараса Левицького**
— **п. Івана Самокішина** (баритон) фортепіяновий супровід **п-ни Галини Клим**
ДЕКЛЯМАЦІЇ — п. Івашни Кононів, Валентини Олесницької, Володимира Кульчицького
ІСТОРИЧНІ НАРОДНІ ДУМИ — у виконанні бандуриста д-ра Зиновія Штокалка
2. **„УКРАЇНА В БОРОТЬБІ"** — сценка з визвольних змагань
Декорації — **Тарас Банах** — Оформлення сцени — **Федь Луцишин**
Мистецький керівник програми — **Юрій КОНОНІВ**
Панахида за спокій душ полеглих Борців за волю України відправиться в день Зелених Свят, 8. червня 1952 р.
Усе українське громадянство Нюарку та усіх ближчих і дальших околиць до участи у Панахиді та Святочній Академії запрошує **Комітет.**

Окружна Управа О.Д.В.У. в Ню Йорку
—: запрошує :—
УПРАВИ ВІДДІЛІВ ТА ЧЛЕНІВ О.Д.В.У. З НЮ ПОРКУ, НЮАРКУ, БРОНКСУ, АСТОРІЇ, як рівнож всі Братні Організації
— на —
ЖАЛІБНІ СХОДИНИ
— присвячені —
б. п. Головному Отаманові Укр. Військових Сил
С. ПЕТЛЮРІ
та **полк. Е. КОНОВАЛЬЦЕВІ,** голові Проводу О.У.Н.
Сходини відбудуться
В СУБОТУ, 24. ТРАВНЯ 1952 Р.
В ДОМІВЦІ 10. ВІДДІЛУ О.Д.В.У, 20 ST. MARK'S PL.
Початок о 7-ій годині ввечорі
В ПРОГРАМІ:
Вступне слово **п. д-р В. Михайлів**
Деклямації **п. Л. Нечепорук**
Доповідь **п. В. Косаренко-Косаревич.**
Увага! Після сходин буде **висвітлений фільмовий репортаж** з визвольних змагань.
Гостям ради — **Окружна Управа О.Д.В.У.**

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
В НЕДІЛЮ, 1. ЧЕРВНЯ 1952 РОКУ
В ЗАЛІ ВАШИНҐТОН ІРВІНҐ ҐАЙСКУЛ О 7 ГОД. ВВЕЧОРІ
:—: відбудеться :—:
перший демонстративний перегляд українських свідчень в справі
ВІННИЦІ
з участю видатних американських діячів.
Як головні українські свідки виступлять з промовами члени спеціяльної комісії для дослідження вінницького злочину — колишній Єпископ Вінницький і Житомирський ҐРИҐОРІЙ та український журналіст з Вінниці, автор першої публікації про вінницький злочин П. ПАВЛОВИЧ. Одночасно буде показано оригінальні фільми з розкопок у Вінниці. — При цій нагоді відбудеться
ВЕЛИКА ЗАГАЛЬНОУКРАЇНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ
для мобілізації американської громадської думки навколо справи вінницького злочину російського большевизму.
З запрошених високих американських гостей дали згоду виступити з промовами на цій маніфестації — губернатор стейту ДЮЇ і відомий в'язень мадярських комуністів Р. ВОҐЕЛЕР.
Маніфестацію організує **Демократичне Об'єднання Бувших Репресованих Українців з-під Совєтів (ДОБРУС)** в погодженні з Українським Конґресовим Комітетом.
Всі українці закликаються до масової участи в цій визначній загально-українській маніфестації.
КОМІТЕТ для переведення маніфестації.

ВІСТІ з Н.Т.Ш.

Набуття власного дому.

Довголітній плян А. В. НТШ — створити в Ню Йорку Дім Української Культури — стає дійсністю. Дня 1 травня 1952 підписали голова Товариства проф. д-р Микола Чубатий і скарбник о. Лев Чапельський договір купівлі будинку при 302-303 Вест 13 вулиця в Ню Йорку. Після відповідної перебудови цього будинку можна буде в ньому примістити бібліотеку, архіви й наукову робітню, та можна буде в ньому відбувати наукові засідання і збори. Цей будинок стане вкоротці без сумніву науково - дослідним осередком американських українців.

Наукові доповіді.

Дня 26 квітня 1952 відбулося наукове засідання математично-природничої Секції НТШ. Проф. Петро Клименко прочитав наукову розвідку на тему: „Про одну проблему неевклідової геометрії" (Про релятивність поняття лінеарної величини в безконечнім просторі). Прелегент зазначив про існування понад 2,000 років невмирущих „Початків" Евкліда, про славетний 5-тий постулят про паралельні лінії, що стоїть загадкою перед світом і який не спромоглися відгадати великі математики, як Лаплас, Ляґранж, Ньютон і і. Далі прелегент подав що його тема доказів є заперечення теореми гіперболічної геометрії, що сума кутів чотирокутника і трикутника є величина змінна (в функціональній залежності від площі відповідної фігури). При доказах прелегент вживав систему дефініцій та аксіом Д. Гільберта, переводячи докази абстрактно - логічним способом, приймаючи, як самозрозуміле, існування за Гільбертом: точки, безконечної простої та кута. Головною основою доказу є аксіома, що ціле є більше своєї частини і що в гіперболічній геометрії існують центральні кути з тими ж якостями, як і в Евклідовій.

В дискусіях по доповіді брали участь: проф. д-р О. Андрушків, проф. В. Чудинів-Богун, д-р В. Калина і д-р М. Вацик.

Дня 3 травня 1952 відбулося наукове засідання Економічної Комісії НТШ в Ню Йорку з доповідями доц. інж. Романа Гойдиша і проф. д-ра Володимира Січинського.

Доц. Роман Гойдиш займався питанням подвійности в системі господарчого обліку. Думки доповідача відносилися до фінансового обліку примінюваного в заробіткових господарствах. Питання подвійности, як провідного моменту систематичного обліку, було тут поставлене в наступній формі: „Чи подвійність є питанням технічної натури облікового механізму, чи виявом зовнішного економічного порядку?"

Вже факт піднесення цієї особливости до означення самої системи свідчить про існування якоїсь подвійности. Проте в чому саме гона виявляється — означення теоретиків не є однозвучні. З багатьох дефініцій смідує, що розв'язки цього питання шукано деколи по лінії формальній, деколи знову спираючися на матеріяльних моментах і цим даючи вияв зв'язку облікової системи з реальним світом. Продовжуючи міркування цим останнім шляхом, стаємо перед питанням: „Чому саме під знаком подвійности постав систематичний чи пак досконалий спосіб обліку та які моменти реального світу відбили на ньому своє пятно?"

Завдання, що їх має виповнити систематичний облік є залежні від загально - економічних умов і різнородні. Панівним є однак наступний маомент: облік є інформатором і дорадником людини, що її діяльністю є господарювання.

На господарчому полі виступають два чинники: людина, як суверен як рушійна сила, та економічне добро, що його здобуття є турботою цієї людини. Людина, як підмет, а економічне добро, як предмет складають цей дуалізм, що його проєкція є наглядна в системі обліку, як помічній інституції господарства. Подвійність — це відбитка цих двох головних чинників реального світу: 1) особи — підмету, з її господарчими правами та інтересами і 2) входячих в обсяг даного господарства дібр — засобів, як предмету.

Ці два чинники зайняли місце в обліку по двох противних сторонах межі, як дві величини собі рівні. Підмети примістились по правій — кредитовій стороні, а предмети по лівій — дебетовій. Висловлюючись ясніше, скажемо: дебетові конта (т. зв. активні) представляють поодинокі засоби господарсдва, а кредитові конта права та претенсії осіб по відношенні до цих засобів.

Цим шляхом уявнюємо і стверджуємо засадничу різницю поміж обличям конт ряду предметового (дебетового) та ряду підметового (кредитового). Ряд предметовий — це збір конт, що на них реєструється господарчі засоби — отже позитивні величини, — ряд підметовий це збір конт, що на них реєструється права причасних осіб — і вони є відбиткою позитивних величин предметового ряду лиш в персональному угрупуванню.

Під цим кутом бачення переведена аналіза окремих конт уявляє спільні риси рахунків одного і цього самого ряду, та різниці поміж рахунками одного й другого ряду.

Проф. д-р В. Січинський розглянув критично розділ „Промисловість" в XIV. зошиті „Енциклопедії Українознавства" та подав основну рецензію цього розділу. Ця рецензія буде окремо друкована.

Нові члени прихильники.

Виділ прийняв в члени-прихильники НТШ п. Якова Удича з Ню Йорку і Товариство „Свобода" — 194 Відділ УНСоюзу в Ню Йорку, які вплатили по 25 долярів членської вкладки.

Дальші пожерти на Дім Української Культури.

В останньому місяці вплинули такі дальші пожертви на ДУК: п. В. Ратич з Ніксон, Н. Дж. зложив 5 дол. замість квітів на могилу бл. п. Константина Котиса, б. судового радника в Перемишлі. Відділ Т-ва „Свобода" — 194 Відділ УНСоюзу в Ню Йорку надіслав 25 дол. Відділ 441 УНСоюзу у Форт Віліям, Канада надіслав 10 дол. Понадто передав д-р Іван Докторук суму 25 дол., як дохід зі свята в честь Т. Шевченка, що відбулося в Моріставн, Н. Дж. дня 6 квітня 1952.

ДОПОВІДЬ ПРО І. ФРАНКА В НТШ

В суботу 24 травня 1952 в приміщенню НТШ в Ню Йорку, 50 Чорч Ст., кімн. 252 виголосить д-р Микола Вацик доповідь на тему: Іван Франко а марксизм. Гостям раді.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КУРТІС БЕЙ, МД. — Бр. св. Петра і Павла, від. 81, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 25. травня, в 2. год. пополудні, в церковній галі де звичайно. Напоминається кожного члена прийти, бо є важні справи до вирішення, як, наприклад, вибір делеґата на 5. Конґрес У.К.К. Хто не заплатить за травень, буде суспендований. — А. Влауцяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. „Дністер", від. 430, повідомляє, що побір складок і місячні збори за травень відбудуться в неділю, 25-го тавня, в годинах від 12—2, в Укр. Клюбі, 847 N. Franklin St. Побір складок і місячні збори відбуватись будуть на будуче кожного місяця в другу неділю, в годинах і місці, як вище зазначено. Частіший побір складок і в інших днях, з огляду на брак місця в Клюбі, в дальшому відбуватись не може і тому просимо притримуватись означеного терміну. Рівнож не можемо на будуче висилати окремих пригадок, з причини піднесення поштової оплати. Членів, які залягають зі складками, просимо о вирівняння залеглостей і не доводити до суспендування. — Р. Дяків, О. Бакай, Р. Семків.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в суботу, 24. травня, в парафіяльній салі, 74 Геррис Еве., в годині 7. ввечорі. Просимо всіх членів прибути на ці збори, бо є важні справи до обговорення і до полагодження. На тих зборах будемо принимати кандидатів в члени до Тов. і до У. Н. Союзу. — І. Кокольський, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ЕВГЕНІЯ ШИЙКА, члениця Тов. Запорозька Січ, від. 325 У. Н. С. в Бруклині, Н. Й., упокоїлася дня 1. травня 1952 р. по довшій недузі в 58 р. життя. Вступила до Союзу в 1926 р. Покійна полишила в смутку мужа Василя і троє дітей, а саме Анну, Михайла і Реґіну. Похорон відбувся 5. травня від похоронного заведення до церкви, а відтак на цвинтар при великім здвизі народу. — В. Їй П.!

П. Малицький, секр.

• РОЗШУКИ •

АННА ХОМИЦЬ з села Бортятин, коло Судової Вишні, повіт Мостиська, яка знаходиться в Анґлії, пошукує своїх дітей: сина **ВОЛОДИМИРА**, сина **БОГДАНА** і дочку **ЯРОСЛАВУ**, з якими мене розлучила війна. Прошу добрих людей, хто про них знає, або їх самих, зголоситись на адресу:

EWA GOLDAK
2610 Compton St., St. Louis, Mo.

• ПРАЦЯ •

Потребуємо **ПОРТЕРІВ**. Кількагодинна праця денно від 5 до 10 веч. Зголошуватися до:
15-25 Whitehall Street
(близька S. Ferry, New York, N. Y.
Кімната 210
денно від 10. рано до 3. пополудні.

• Професійні оголошення •

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лідуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі
В неділі від 11 до 1 попол.

Dr Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (коло 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги. Flouroscony. X-Ray Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 p.m.
В неділі від 10-2 попол.

Dr. J. DERUHA
128 East 86th St., New York City
Над станцією собв. Лексінґтон Ев.
Окремі ждальні для жінок.
Ординує в будні дні 10-2 і 4-9 год.
Особливу увагу звертає на недуги мужчин і жінок, неправильности й ослаблення.
Покінчив студії в Европі.

• ОКУЛІСТ •

ВСЯКІ ХВОРОБИ ОЧЕЙ
лікує спеціялісті — окуліст
Д-р ОСИП ЖАБНЕР
Години принять:
А в понеділок, середа, і п'ятниця також вечорами від 6-8-ої
35 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Tel. OR. 4-8038

ТЕПЕР ПОРА
ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ

GR. 7-8951

КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають дипломи. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ і НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Зал. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St.
NEW YORK CITY

• БИЗНЕСОВІ НАГОДИ •

ХОЧЕТЕ КУПИТИ ДІМ?
Не опустіть цеї нагоди.
Дім продається в Бабілоні —
6 кімнат: 3 спальні, кухня, їдальня укр. церкви, укр. і англ. шкіл, лота (парцеля) 50x115. Продам умебльований, з повним устаткованням. Готівки потрібно 3,500 дол., решта на легкі сплати.
M. CYMBALISTY
50-50 Broadway, Woodside, L. I., N.Y.
Tel. YEllowstone 2-3136.

Proc Beauty Salon
Український Сальон Краси
166 Second Ave., N. Y. C.
AL. 4-8675 Near 11th Street

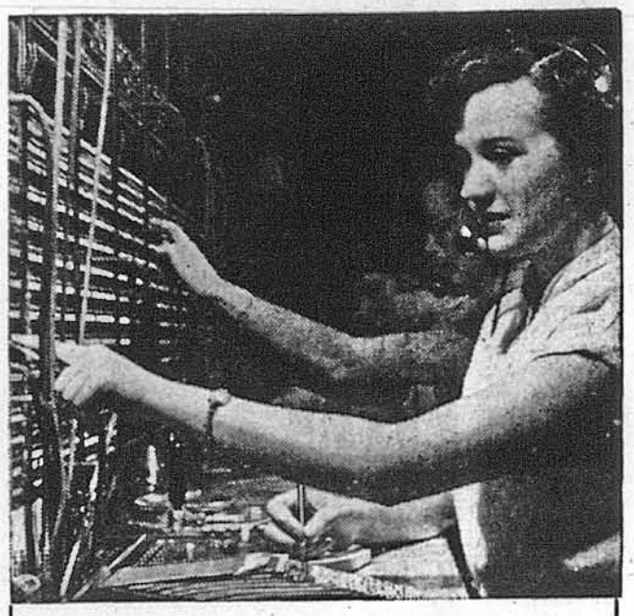

LONG DISTANCE IS FASTER WHEN YOU CALL BY NUMBER!
CALLING BY NUMBER STARTS YOUR CALL STRAIGHT THROUGH!
NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

УВАГА! PAWTUCKET, PROVIDENCE, CENTRAL FALLS, R. I., І ОКОЛИЦЯ! **УВАГА!**
УКР. АМЕР. ГОРОЖ. КЛЮБ В PAWTUCKET, R. I.
запрошує все українське Громадянство на
ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ
—: які відбудуться :—
В СУБОТУ, 24. ТРАВНЯ (MAY 24) 1952 Р.
в залі п. ТІТИК МАРІЇ, 77 Samoset Ave., Central Falls, R. I.
Початок год. 7. ввечорі. — Карта вступу $0.75.
Оркестра п. Дорка Ренчина.
Добірний буфет в заряді Пань.
Спеціяльних поіменних запрошень не висилається.

УВАГА! ШІКАГО! УВАГА!
В НЕДІЛЮ, 25. ТРАВНЯ (MAY 25) 1952 Р.
год. 6:30 ввечоорі
В АВДИТОРІЇ ШКОЛИ ШОПЕНА
(Райс і Кемпбел Стс.) в Шікаґо
—: відбудеться :—
ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ
для вшанування річниць смерти сл. п. Симона ПЕТЛЮРИ і Евгена КОНОВАЛЬЦЯ
на яку запрршуємо все Громадянство міста Шікаґо і околиці.
Вступ за добровільними датками.
Міжорганізаційний Комітет
для вшанування пам'яти Петлюри й Коновальця.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

IVAN FRANKO'S "MOSES"
With a biographical sketch of IVAN FRANKO
by STEFEN SHUMEYKO
Translation:
by WOLODYMYR SEMENYNA
Price 50 cents.
"SVOBODA" BOOKSTORE
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

УВАГА! ГРОМАДЯНИ!
DUNLEY HAT SHOP
14 Saint Marks Place
NEW YORK, N. Y.
має на складі НОВІ ІМПОРТОВАНІ КАПЕЛЮХИ по найнижчій ціні, — соломяні, панами та легкі фільцові на літо.

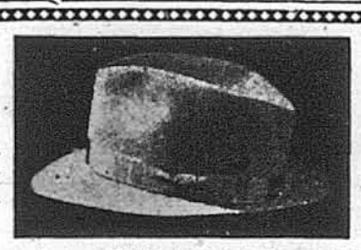

Дальше пригадуємо, що маємо відділ МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ, а саме: першої якости сорочки, спортові сорочки з короткими рукавами, дощевики, піжами знаної марки: "Jayson", "Fruit of the Loom" і "Reis"
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріяльну та низьку фабричну ціну! — — — — — — Говоримо по українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7—8 год. рано на хвилях 1480, (станція WHOM).
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARKS PLACE, (Іст 8. вул., Bet. 2 & 3 Ave.) NEW YORK

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ РЕКОРДИ
Заходіть або пишіть по українські і другі рекорди. Висилаємо рекорди по цілому світі. Пишіть по катальоґ сьогодня.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 W. Chicago Avenue (Dpt. "U") Chicago 22, Ill. U.S.A.

• ШУКАЮТЬ ЗАНЯТТЯ •

ІВАНКА СКУБІВНА
СЕКРЕТАРКА
Переклади, Циклостил, книговодство. Радо помагає в виповненні різних офіціяльних паперів.
Телефон: ORegon 3-4448
107½ St. Mark's Place, New York N. Y.
(E. 8th St.)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

УКРАЇНСЬКИЙ САЛОН КРАСИ

„Сюди наші клієнтки скеровують своїх приятельок!"
Властителі:
Пелягія Хома
Марія Вайх
MAY'S BEAUTY SALON, Inc.
223 Washington Street,
Newark, N. J.
Нопроти Bamberger's Dept. Store
Телефон: MA 2-9773

ТЕПЕР — БЕЗПЕЧНО МОЖЕТЕ ВТРАТИТИ НАДМІР ВАГИ ДО 5 ФУНТІВ ТИЖНЕВО

Новий сензаційний плян починається. Висліди пізнати першого дня, а ні — то зворот грошей.
Нову надію на облегчення тягару від надмірної товщини, (що походить від переїдання, а не від залозів) слідно сьогодні по звітах з успіху при пляновім заживанні нових вітамінових пігулок. Вони помагають до втрати товщини (яка походить від переїдання) і то без небезпечних лікарств або вправ. Називаються BENADROL. Цей новий лік діє наче чари, щоб злекшити надмір товщини 2 способами. Мужчини й жінки, що давніше терпіли від надміру ваги (через переїдання), оповідають про замітні висліди після зажиття. Багато людей каже, що втратили до 10 фунтів ваги вже по першій пачці. Продаються з гарантією звороту грошей.
За окремою умовою читачі цеї газети можуть дістати BENADROL по зниженій ціні. Вишліть оце повідомлення до VALWORTH CO., Dept. A-467, 31 Thatford Ave., Brooklyn 12, N. Y., а дістанете дві 3-долярові пачки тільки за $5, отже $1 знижки на правильній ціні. Не посилайте грошей. Заплатите листоносові при дорученні.
Імя _____
Адреса _____
Місцевість _____ Стейт ____

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТЕОНІЯ З ФЕДІВИХ КАБАРОВСЬКА

упокоїлася в Бозі дня 19. травня 1952 в Нюарку, Н. Дж. в 63-ому році життя.

Покійна народилася 1889 року в Жажкові, пов. Золочів (Зах. Україна) й приїхала до Америки в січні 1951 р.

На Панахиду, що відбудеться в середу, 21. травня, в год. 8-ій ввечорі в каплиці похор. заведення Литвина, 801 Springfield Ave., й на похорон, що відбудеться в четвер, 22. травня, о год. 10-ій передполуднем, з каплиці похор. заведення Литвина на кладовище Голі Кросс Семетері в Норт Арлінґтон, Н. Дж., запрошують рідних та знайомих

ДІТИ і ВНУКИ.

ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК ГОЛОСКЕВИЧА — 40,000 слів, має перевагу над усіма правописними словниками: він найповніший і найдокладніший і цілком відповідає прийнятому на еміґрації правопису 1929 р. Словник Голоскевича подає слова в різних граматичних формах. Особливо цінний словник Голоскевича також тим, що він подає правильні літературні наголоси кожного слова і окремих форм слова. Словник Г. Голоскевича — це найцінніше джерело вивчення літературної мови.
Цей словник буде вірним дорадником кожному, хто дбає про правильність своєї мови. Словник має 450 сторінок дрібного друку. Добрий папір, тверда гарна оправа. Ціна з перес. $4.50.
БІБЛІЙНИЙ Богословський Словник прот. Михайловського — $3.50. Сторінок 450. Рідка книга; дуже важна для священослужителів. Замовлення і гроші надсилати:
ANTON BILOUS, P. O. BOX 201, NEW YORK 2, N. Y.
Замовляючи, подавайте виразно свою адресу!

Перевози - - - - - - - - - Далекобіжні
УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ
335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2484

ТАРЗАН, ч. 2835. Викрита неприсутність.

Капітан Вест, першим повернувши до табору, знайшов опустілу галявину. Бетті ніде не було видно.

„Бетті!", Вест кликав стривожено. Та не було жадної відповіді... тільки легке гудіння комах у джунґлях.

Вест вистрілив у повітря, як д-р Вонґ надбіг. „Що злого, капітане Вест?", він запитав. „Це Бетті, д-ре Вонґ. Її нема!", Вест кричав. „Можливо відійшла назбирати овочів", Вонґ розумував. „Вона не могла відійти далеко".